

DOI: 10.15276/EJ.01.2023.4
DOI: 10.5281/zenodo.8063587
UDC: 657:330
JEL: M410

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ ЗДІЙСНЕННЯ ФАКТОРИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ

ACCOUNTING AND ANALYTICAL ASPECT OF PERFORMING FACTORING OPERATIONS

Nataliya A. Mamontova, DEcon, Professor
Ostroh Academy National University, Ostrog, Ukraine
ORCID: 0000-0002-2477-6335
Email: nataliya.mamontova@oa.edu.ua

Maria O. Tataryn
Ostroh Academy National University, Ostrog, Ukraine
Email: mariia.tataryn@oa.edu.ua

Received 20.02.2023

Мамонтова Н.А., Татарин М.О. Обліково-аналітичний аспект здійснення факторингових операцій. Науково-методична стаття.

З кожним роком операції факторингу набирають популярності не тільки закордоном, але й на вітчизняному ринку небанківських фінансових послуг. Однак наші підприємства не надто часто користуються даною послугою, через недовіру, не розповсюдженість та незнання. Окрім того, постає питання недосконалого пояснення здійснення деяких аспектів факторингових операцій. Саме тому в статті розкривається питання факторингу в Україні, його розвитку та динаміки, відображення в законодавстві. Здійснено дослідження деяких аспектів обліку та відображено рекомендації науковців щодо відображення різних видів факторингових операцій. Також, важливим моментом є здійснення контролю дебіторської заборгованості до використання факторингових операцій та під час їх використання.

Ключові слова: факторинг, факторингові операції, факторинг з регресом, факторинг без регресу, фактор, боржник, клієнт

Mamontova N.A., Tataryn M.O. Accounting and Analytical Aspect of Performing Factoring Operations. Scientific and methodical article.

Every year, factoring operations gain popularity not only abroad, but also in the domestic market of non-banking financial services. However, our enterprises do not use this service very often, due to mistrust, lack of distribution and ignorance. In addition, there is the issue of an imperfect explanation of the implementation of some aspects of factoring operations. That is why the article reveals the issue of factoring in Ukraine, its development and dynamics, reflected in the legislation. A study of some aspects of accounting was carried out and the recommendations of scientists regarding the display of various types of factoring operations were reflected. Also, an important point is the control of receivables before and during the use of factoring operations.

Keywords: factoring, factoring operations, factoring with recourse, factoring without recourse, factor, debtor, client

Підприємства кожного дня працюють з різними контрагентами і не завжди це перевірені постачальники, які зможуть 100% оплатити товар чи послуг. Така невизначеність негативно впливає на діяльність суб'єктів господарювання, оскільки виникає недостатність обігових коштів, втрачається можливість розширення діяльності та виникає багато ризиків втрати платоспроможності суб'єктом господарювання. Альтернативою розв'язання даної проблеми є факторинг, не зовсім нова послуга, проте ще досі незрозуміла для багатьох підприємств операція. Через незрозуміння методики відображення та проведення факторингових операцій в обліку відбувається стримування його розвитку на території країни.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Дослідження сутності факторингових операцій та в обліку відображено в роботах таких науковців: О.Г. Веренич, О.О. Зеленіна, В.І. Кузь, А.Н. Герасимович, Я.В. Сливки, Т.В. Ковальова, І.Ю. Пасічник, І.В. Фурман, О.В. Фартушняк та ін. Однак, даний аспект обліку є порівняно молодий, в порівнянні з іншими, і тому вимагає подальших наукових досліджень, які дозволять прийти до спільного розв'язання питання обліку факторингових операцій.

Метою статті є дослідження особливостей методики відображення факторингових операцій в бухгалтерському обліку.

Виклад основного матеріалу дослідження

В сучасному світі головним трендом є швидкість. Тому для підприємств важливо прискорення обігу їх коштів. Однак, значні обсяги дебіторської заборгованості заважають цьому, тому з кожним роком послуги факторингу стають все популярнішими.

Дослідженню факторингових операцій здійснювало багато науковців, як вітчизняних, так і закордонних і кожен з них висловлював свою думку, щодо визначення даних операцій. Дафф В. подавав пояснення факторингу як, «метод фінансування, при якому фірма продає свої торгові борги з дисконтом фінансовій установі». Козакова М.О. вважає, що «факторинг – це унікальний фінансовий інструмент, який може ефективно вирішувати велику кількість завдань та проблем, що стоять перед підприємством: економічні, фінансові, продажу та маркетингові. Узагальнюючи, дослідженні наукові роботи можна зробити висновок, що багато науковців трактують факторинг, як фінансову операцію чи інструмент, який полягає у придбанні фінансовою установою боргового зобов'язання, яке виникло у клієнта у зв'язку відвантаження продукції чи надання послуги боржнику та відстрочення платежу для подальшого фінансування роботи організації, натомість фінансова установа у власність отримує право вимоги коштів.

Однак, в роботі краще за все користуватися офіційними поясненнями та тлумаченнями, в нашому випадку це можуть бути законодавчі акти. Відповідно до українського законодавства «факторинг визначається, як фінансовий інструмент, під час використання якого одна сторона (фактор) передає або зобов'язується передати грошові кошти в розпорядження другої сторони (клієнта) за певну плату, а клієнт відступає або зобов'язується відступити на користь фактору своє право грошової вимоги до третьої особи (боржника)» [11, ст. 1077]. За теорією розрізняють декілька видів факторингу:

- за ступенем інформування покупця – відкрити (коли боржника повідомляють про участь в операції факторингової компанії) та закритий або конфіденційний (в цьому випадку боржника не повідомляють про появу третьої сторони в угоді);
- за моментом виникнення зобов'язання – реальний та консенсуальний;
- з розподіленням ризиків – регресивний факторинг (розподіл ризику між фактором та клієнтом, з подальшою можливістю зворотної вимоги до клієнта по поверненню сплаченої суми при невиконанні своїх зобов'язань боржником) та факторинг без регресу (без права вимоги до клієнта для відшкодування неповерненої суми);
- за сектором ринку, на якому здійснюється – внутрішній (учасник є резидентом) та зовнішній (учасник операції є нерезидентом);
- по набору послуг компанії (вузкий та широкий) [3].

Факторингові операції включають в себе: купівлю-продаж прав на боргову вимогу, фінансування постачань через відстрочення платежу, управління дебіторською заборгованістю, обслуговування клієнта та страхування від всіх супутніх ризиків.

Для світової спільноти факторинг – це вже знайома річ, яку використовують ще з 60-х років минулого століття. В загальному, у світі відбувається факторингових операцій на трильйони євро, а основна їх частина відбувається в Європі, що складає близько 70%. Для українського простору – це нова послуга, яка розвивається. Так, у 2021 році займала лише 0,18% ВВП держави, тоді як для Європи цей показник сягає 10%. За дослідженнями НБУ у 2019 році даний вид фінансових послуг надавала 641 компанія, і було заключено понад 31 тисячу договорів [1]. Розглядаючи ринок небанківських послуг, ми бачимо, що за рис. 1 факторинг є однією з провідних послуг даного сегменту.

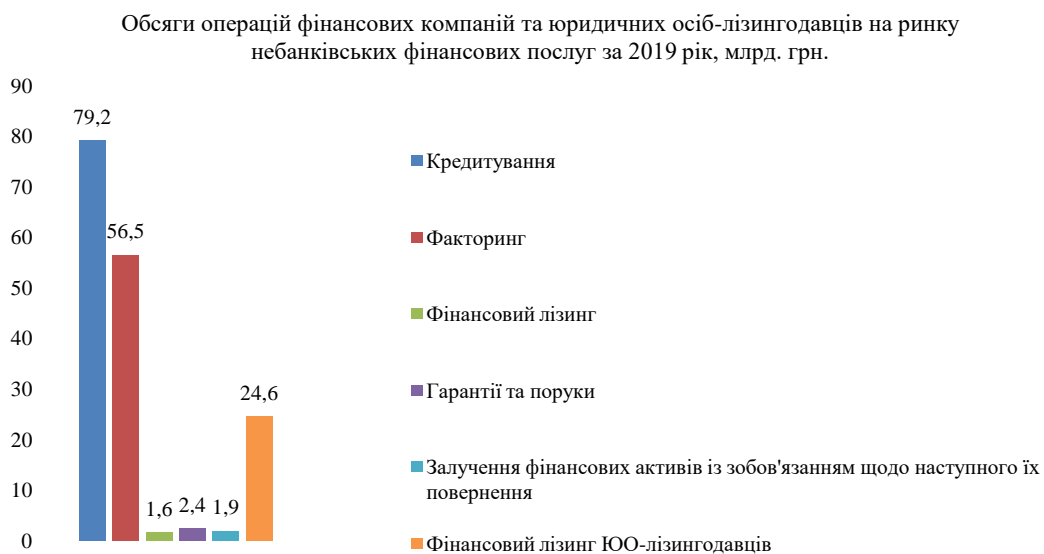

Рисунок 1 Обсяги операцій фінансових компаній та юридичних осіб-лізингодавців на ринку небанківських фінансових послуг за 2019 рік, млрд. грн.

Джерело: складено авторами за матеріалами [1]

За дослідженнями Національного банку України та оприлюдненими даними у 2017 році найбільше факторинговими послугами в країні користувалися сфера послуг, 84% від загальної кількості, а найменше металургійна, добувна та інші галузі. Структуру вартості факторингових угод за галузями відображено на рисунку 2.

Рисунок 2. Розподіл вартості договорів факторингу за галузями економіки станом на 2017 рік
Джерело: складено авторами за матеріалами [1]

Сутність факторингової операції полягає в передачі прав на грошову вимогу. В здійсненні операції факторингу беруть участь три сторони: постачальник (клієнт), покупець (боржник) та фактор. Загальна схема взаємодії учасників та здійснення даної угоди відображено на рисунку 3.

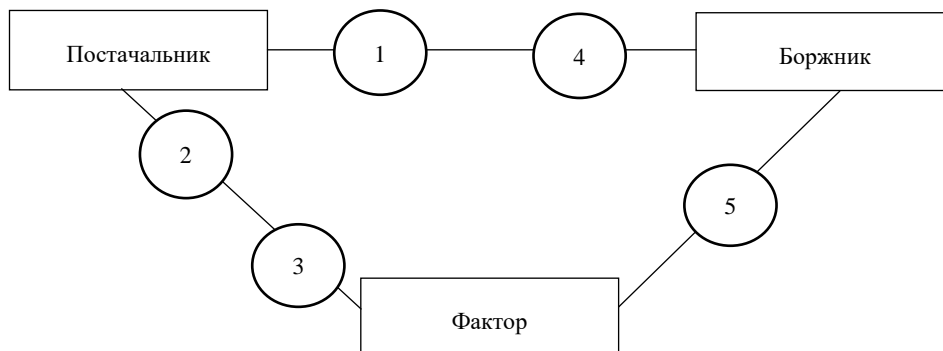

Рисунок 3. Загальна схема здійснення факторингових операцій
Джерело: власна розробка автора

1. Між постачальником та покупцем виникає договір купівлі-продажу на відвантаження товару чи надання послуг. В результаті здійснення попереднього етапу відбувається виникнення боргу за доставлений товар. Тобто у первинного кредитора з'являється боргова вимога.

2. Далі відбувається укладання договору між постачальником та фактором про відступлення права боргової вимоги. На даному етапі для факторингової компанії надаються всі необхідні документи, а також надається інформація про платоспроможність покупця та його фінансовий стан. Важливий момент – попередження боржника, щодо передачі прав на борг.

3. Фактор перераховує постачальнику оплату за товар чи послугу, а також відбувається нарахування комісії за послугу (в залежності від договору початкова сума оплати боргу становить до 90%, досить рідко виплачується відразу вся сума).

4. Наступним етапом являється попередження боржника про зміну кредитора.

5. Боржник перераховує вартість товару фактору.

В користуванні даним видом послуг для бухгалтерів важливим є правильне відображення їх в обліку. Оскільки їх облік можна розглядати з трьох точок зору – продавець (клієнт), боржник та фактор, але найбільша складність та неоднозначність обліку саме в продавця, адже там відбуваються видозміни в активах підприємства. Особливо, якщо суб'єкт господарювання розглядає можливість частого використання даних операцій у своїй господарській діяльності. Для початку варто розібратися в тому, як відображається дебіторська заборгованість в балансі та які зміни відбуваються під час передання прав на неї.

Відповідно до П(С)БО 10 «дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємства на певну дату. При цьому вона визнається активом у випадку, якщо існує ймовірність отримання майбутніх економічних вигід та може бути достовірно визначена її сума» [8]. Тобто, активом вона буде вважатися лише за умови одержання коштів або інших активів. Адже при передачі боргових зобов'язань підприємство очікує отримати грошові кошти, тобто дебіторська заборгованість в будь-якому випадку є фінансовим активом. Щоб переконатися в даній думці, можна звернутися до П(С)БО 13 «Фінансові інструменти», де вказано, що «фінансовий актив – це грошові кошти та їх еквіваленти; контракт, що надає право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого суб'єкта господарювання, а в нашому випадку заборгованість» [9].

В результаті проведення факторингової операції основні зміни в балансі відбуваються саме в продавця (клієнта), адже в нього замість фінансового активу «дебіторська заборгованість» виникає новий – «грошові кошти», фактор отримує нове фінансове зобов'язання.

В П(С)БО 10 п. 7 вказано, що «дебіторська заборгованість, яка є фінансовим активом включається до підсумку балансу за чистою реалізаційною вартістю» [8]. В балансі постачальника зміни будуть відбуватися лише в активі, не змінюючи пасив. Оскільки заборгованість буде трансформуватися у грошові кошти. Тоді як у боржника, суттєвих змін не відбувається і змінюється лише контрагент, якому потрібно погасити борг.

Важливим моментом є оподаткування ПДВ даної операції. Для того, щоб розібратися чи є факторингова операція об'єктом оподаткування варто звернутися до ПКУ. Де в пп. 196.1.5 п. 196.1 ст. 196 ПКУ вказано, що «не є об'єктом оподаткування ПДВ факторингові операції, де предметом боргу виступають валютні цінності, цінні папери, у тому числі компенсаційні папери, інвестиційні сертифікати, іпотечні сертифікати з фіксованою дохідністю, житлові чеки, земельні бони та деривативи» [6]. Тоді як всі інші факторингові операції є об'єктом оподаткування.

Однак, якщо звернутися до ЗУ «Про валюту і валютні операції», де в ст. 1 вказано, що «валютні цінності – це національна валюта (гривня), іноземна валюта та банківські метали» [7]. Підсумовуючи два вище згаданих нормативних акти, можна зробити висновок, що відступлення права вимоги на грошову заборгованість, тобто факторингова операція, в якій об'єктом виступає валютна цінність, не оподатковується.

Важливо, що на правильність відображення бухгалтерських проведення впливає вид факторингу, оскільки дані операції несуть певні ризики для їх надавачів. Тому однією з особливостей, яку потрібно враховувати: чи використовується факторинг з регресом, чи без нього. Різниця полягає у розподілі ризику. Факторинг без регресу є дуже вигідний для клієнта, тоді фактор тоді абсолютно всі ризики на себе, без можливості повернення прав. Використання даного методу є більш привабливим для підприємства-клієнта, оскільки після продажу він списує вартість дебіторської заборгованості з балансу та передає всі ризики, які пов'язані з нею фактору. Даний варіант є значно дорожчий в обслуговуванні, а саме у вартості комісії. В таблиці 1 наведено рекомендації щодо обліку факторингових операцій всіх учасників.

Таблиця 1. Рекомендації щодо обліку факторингових операцій у підприємств, як беруть участь

Зміст операції	Дт	Кт
Облік у клієнта		
1. Відвантажено товар (надано послугу)	361	70
2. Відображено податкове зобов'язання	70	641
3. Списано собівартість реалізованих товарів (наданих послуг)	90	281
4. Передано право вимоги боргу (без ПДВ)	377(фактор)	361
5. Отримано від фактора фінансування (80% суми)	311	377
6. Нараховано комісійну винагороду фактору за послугу	952	685
7. Оплачено комісійну винагороду	685	311
8. Перераховано залишки фінансування фактором	311	377
Облік у боржника		
9. Отримано товар (послугу)	281	631
10. Відображено податковий кредит	641	631
11. Отримано повідомлення про передачу прав на вимогу боргу	631	685
Облік у фактора		
12. Оплата суми поставки фактору	685	311
13. Відображено передачу прав на боргове зобов'язання	377	685
14. Перерахування коштів клієнту 80%	685	311
15. Нарахування комісії за договором факторингу	377	70
16. Отримано кошти від клієнта за надані послуги	311	377
17. Перерахування залишку коштів клієнту за договором	685	311
18. Погашення боргових вимог боржника	311	377

Джерело: складено авторами за матеріалами [2, 5, 10]

Факторинг з регресом передбачає, що при настанні ситуації, коли фактор вже перерахував клієнту аванс, однак боржник не виконав своїх зобов'язань, то право на боргове зобов'язання повертається для клієнта, аванс має бути назад перерахований. Тоді клієнт знову самостійно займається стягненням борг [10]. Відображення бухгалтерських проведень при використанні факторингу з регресом наведено в таблиці 2.

Тобто факторинг без регресу – це отримання оборотних коштів шляхом продажу дебіторської заборгованості, тоді як з регресом – це використання права на стягнення боргу як застави для фінансування.

Плата за обслуговування, або комісія сплачується клієнтом за звільнення від необхідності ведення обліку, за страхування від сумнівних боргів та за звільнення від управління ризиком. Розмір плати варіюється залежно від надійності постачальника та його боржників, від ступеня ризикованості платежу та складності стягнення коштів. Комісія може встановлюватися як фіксованою сумою, так у відсотках від суми платіжної вимоги.

Таблиця 2. Облік факторингових операцій з правом регресу (клієнт)

Зміст господарської операції	Дт	Кт
1. Відвантажено товар (надано послугу)	361	70
2. Відображено податкове зобов'язання	70	641
3. Списано собівартість реалізованого товару (послуги)	90	281
4. Відображено на позабалансовому рахунку передачу дебіторської заборгованості в заставу	05	
5. Отримання авансу від фактору	311	377
Умова: дебітор не оплатив суму боргу фактору		
6. Нарахована комісія	952	685
7. Перераховано комісійну винагороду фактору	685	311
8. Повернуто аванс фактору	377	311

Джерело: складено авторами за матеріалами [2, 5, 10]

Через те, що надання факторних послуг несе за собою можливість певних ризиків для компанії чи банківської установи, потрібно, щоб був здійснений контроль дебіторської заборгованості в компанії-клієнта до проведення факторингової операції та перевірка під час її здійснення. Тобто для того, щоб дана послуга була здійснена правильно та прозоро, клієнт має здійснювати ряд контрольних заходів:

1. Інвентаризація залишків на рахунках, які використовуються в роботі з дебіторською заборгованістю.

2. Перевірка наявності документів, які супроводжують виникнення даної заборгованості, а саме: договори постачання та підяду, рахунки фактури, видаткові та податкові накладні, виписки з банку, акт приймання-здачі виконаних робіт. Також джерелом інформації може виступати облікові регістри (Головна книга, журнал-ордери №1 та №3, а також фінансова звітність форма 1 Баланс).

3. Контроль суми дебіторської заборгованості та її реальності.

4. Моніторинг термінів виникнення дебіторської заборгованості.

Також важливо здійснювати перевірку заборгованості, яка має пройти процедуру факторингу, яка містить:

— правдивість та правильність сум, які включаються до операції, аби уникнути ситуації, коли залучені також суми авансів чи бартерних угод;

— правдивість відображення операцій на бухгалтерських рахунках.

Однак тут є певний нюанс, оскільки на законодавчому рівні немає чітко встановленої процедури проведення, тому тут все здійснюється на основі наявного досвіду бухгалтера. Особливо важливий цей крок при виконанні факторингу з регресом, адже там використовуються позабалансові рахунки 042 «Непередбачені зобов'язання» та 05 «Гарантії та забезпечення».

Висновки

Отже, використання факторингових операцій в управлінні дебіторською заборгованістю в Україні набирає обертів з кожним роком. Популяризація даного виду фінансових послуг серед українського бізнесу дозволить багато кому уникнути ситуації банкрутства. Однак, варто зважати на те, що доволі мала частина населення розуміє, що це і як воно відбувається, тому потрібно проводити освітні процеси, які будуть акцентовані на правовий та обліковий аспект проведення, оскільки саме тут постає найбільше запитань. Це дозволить пролити світло, оскільки в даній ситуації кожен обліковець проводить їх в силу своїх знань та практичних навичок. При цьому, існує проблема того, що на законодавчому рівні не затверджено спосіб правильного проведення даних послуг. Окрім того, варто наголосити, що в обліку факторингових операцій важливо враховувати вид факторингу, оскільки це впливає не тільки на бухгалтерські проведення, але на суму комісії. Важливий аспект в обліку є здійснення контролю, який має відбуватися не тільки під час здійснення операцій передачі, але й до, для впевненості правдивої інформації щодо наявної заборгованості на підприємстві-клієнті.

Abstract

Every year factoring operations are gaining popularity not only abroad, but also in the domestic market of non-banking financial services. However, our enterprises do not use this service too often, due to distrust, lack of widespread use and ignorance. In addition, there is the issue of imperfect explanation of some aspects of factoring operations. That is why the article deals with the issue of factoring in Ukraine, its development and dynamics, and its reflection in the legislation. The author studies some aspects of accounting and reflects the recommendations of scientists on the reflection of various types of factoring operations. Also, an important point is the control of accounts receivable before and during the use of factoring operations.

Problem statement. Companies work with different counterparties every day, and not always these are trusted suppliers who can pay for goods or services 100%. Such uncertainty has a negative impact on the activities of business entities, as there is a lack of working capital, the possibility of expanding activities is lost and there are many risks of loss of solvency by the business entity. An alternative to solving this problem is factoring, which is not a completely new service, but still an operation that is not clear to many businesses. Due to the lack of understanding of the methodology for reflecting and conducting factoring operations in accounting, its development in the country is being restrained.

Presentation of the main material. The use of factoring operations is only gaining momentum among Ukrainian businesses. One of the reasons for such a slow pace is the lack of understanding of this procedure by society, and the method of accounting for it is not sufficiently explained.

In general, Ukrainian legislation interprets factoring as a financial instrument whereby one party (the factor) transfers or undertakes to transfer funds to the other party (the client) for a fee, and the client assigns or undertakes to assign to the factor its right of claim to a third party (the debtor). In other words, we see that there are three main users and parties: the factor, the client and the debtor.

It is important to emphasize that when deciding whether to use factoring services, you should pay attention to their type, as it affects the distribution of risks and liability, as well as accounting. Non-recourse factoring is the best option for the client, as he transfers all the risks of ownership and management of receivables to the factor.

When using recourse factoring, receivables are pledged as collateral, and if the debtor fails to fulfill its obligation to the factor, all rights to it revert to the client, and the client, in turn, must return the amount of the advance to the factor.

It is also important to pay attention to the taxation of these services. When studying the laws and regulations of Ukraine, according to the data set forth therein, it can be concluded that factoring operations are not subject to taxation. The Tax Code of Ukraine states that transactions with currency values are not subject to taxation, and the Law of Ukraine "On Currency and Currency Values" clarifies that currency values include the national currency and foreign currency. And since the object of factoring operations is liabilities represented by currency, they are not taxed.

Thus, the use of factoring operations in accounts receivable management in Ukraine is gaining momentum every year. At the same time, there is a problem that the legislative level does not approve the method of proper conduct of these services. In this situation, each accountant performs them based on their knowledge and practical skills. In accounting for factoring operations, it is important to take into account the type of factoring, as this affects not only accounting entries but also the amount of commission. An important aspect in accounting is the implementation of control, which should take place not only during the transfer operations, but also before, to verify the true information about the existing debt at the client company.

Список літератури:

1. Біла книга. Майбутнє регулювання ринку факторингу. Київ, 2020. 24 с.
2. Дутова Н., Михайлова М. Особливості бухгалтерського обліку та податкового обліку факторингових операцій у постачальників. Економіка і організація управління. 2017. № 1 (25). С. 86-93.
3. Іванченко В., Дубовенко М. Види факторингу та їх вплив на обліково-аналітичне забезпечення управління діяльністю підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/15-1.pdf>.
4. Ковальва Т. Облікові аспекти факторингових операцій. Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграції та глобальних процесів. 2020. № 16. С. 40-42.
5. Козакова М.О. Факторингові послуги на ринку короткострокового кредитування України. 2014. Вип. 56. Економічні студії. Ст. 55-58.
6. Кузь В. Напрями удосконалення обліку факторингових операцій. Вісник ЖДТУ. 2015. № 2 (72). С. 61-64.
7. Петренко В.С., Карнаушенко А.С., Боровік Л.В. Факторинг: сутність, види та його переваги в фінансовій діяльності підприємств. Ефективна економіка. 2021. №11.

8. Податковий кодекс України: від 02.10.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2755-17>.
9. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>.
10. П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»: від 08.10.1999 р. № N237. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.help/documents/z0725-99>.
11. П(С)БО 13 «Фінансові інструменти»: від 30.11.2001 р. № N559. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.help/documents/z1050-01>.
12. Фартушняк О., Пасічник І. Деякі аспекти відображення факторингових операцій в обліку.
13. Цивільний Кодекс України: від 16.01.2003 р. № № 435-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
14. Duff V. Importance of finance and its role within. 2018. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://smallbusiness.chron.com/importance-finance-its-role-within-business-1513.html>.

References:

1. White paper. Future regulation of the factoring market. (2020). Kyiv [in Ukrainian].
2. Dutova, N.V., & Mykhailova, M.D. (2017). Peculiarities of accounting and tax accounting of factoring operations with suppliers, 1 (25), 86-93 [in Ukrainian].
3. Ivanenko, V.O., & Dubovenko, M.A. (2017). Types of factoring and their impact on the accounting and analytical ensuring the management of enterprise activities. Retrieved from: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/15-1.pdf> [in Ukrainian].
4. Kovaleva, T.V. (2020). Accounting aspects of factoring operations. *Perspektyvy rozvytku obliku, kontrolyu ta finansiv v umovakh intehratsiyi ta hlobalnykh protsesiv*, 16, 40-42 [in Ukrainian].
5. Kozakova, M.O. (2014). Factoring services in the market of short-term lending in Ukraine. Vol. 56. *Ekonomichni studiyi*, 55-58 [in Ukrainian].
6. Kuz, V.I. (2015). Directions for improving the accounting of factoring operations. *Visnyk ZHDTU*, 2 (72), 61-64[in Ukrainian].
7. Petrenko, V., Karnausenko, A., & Borovik, L. (2021). Factoring: essence, types and its advantages in financial activities. *Efektivna ekonomika*, 11 [in Ukrainian].
8. Tax Code of Ukraine. (December 2, 2010). Information of the Supreme Council of Ukraine. Kyiv: Parliament. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2755-17> [in Ukrainian].
9. Law of Ukraine "On currency and currency values" No. 2473-VIII. (June 21, 2018). Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text> [in Ukrainian].
10. Accounts Receivable (1999). Provisions accounting standard 10 dated October 8, 1999. Kyiv: Ministry of Finance of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.help/documents/z0725-99> [in Ukrainian].
11. Financial Instruments (2001). Regulation of Accounting Standard 13 dated November 30, 2001. Kyiv: Ministry of Finance of Ukraine. Retrieved from: <https://zakon.help/documents/z1050-01> [in Ukrainian].
12. Fartushnyak, O.V., & Pasychnyk, I.Yu. (2008). Some aspects of reflecting factoring operations in accounting [in Ukrainian].
13. The Civil Code of Ukraine. (2003, January 16). Information of the Verkhovna Rada of Ukraine. Kyiv: Parliament. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukrainian].
14. Duff, V. (2018). Importance of finance and its role within. Retrieved from: <https://smallbusiness.chron.com/importance-finance-its-role-within-business-1513.html> [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Мамонтова Н.А. Обліково-аналітичний аспект здійснення факторингових операцій / Н.А. Мамонтова, М.О. Татарин // *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. – 2023. – № 1 (23). – С. 36-42. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/ejopu/2023/No1/36.pdf>.
DOI: 10.15276/EJ.01.2023.4. DOI: 10.5281/zenodo.8063587.

Reference a Journal Article:

Mamontova N.A. Accounting and Analytical Aspect of Performing Factoring Operations / N.A. Mamontova, M.O. Tataryn // *Economic journal Odessa polytechnic university*. – 2023. – № 1 (23). – P. 36-42. – Retrieved from <https://economics.net.ua/ejopu/2023/No1/36.pdf>.
DOI: 10.15276/EJ.01.2023.4. DOI: 10.5281/zenodo.8063587.

